

GRAMATIKA HIGH NOTE 3

Present Simple and Present Continuous

Prítomný čas jednoduchý (Present Simple)

Prítomný čas jednoduchý používame, ak hovoríme o:

- stavoch a stálych skutočnostiach:

*We **live** in the centre of Sydney. / Bývame v centre Sydney.*

- pravidelných činnostiach:

*I **make** my bed every morning. / Každé ráno si usteliem posteľ.*

Kladné vety (Affirmative)		Záporné vety (Negative)	
I/You/We/They He/She/It	play. plays.	I/You/We/They He/She/It	don't (do not) doesn't (does not) play.
Otázky zisťovacie (Yes/No questions)		Krátke odpovede (Short answers)	
Do I/you/we/they	play?	Yes, I/you/we/they do. No, I/you/we/they don't.	
Does he/she/it		Yes, he/she/it does. No, he/she/it doesn't.	
Otázky doplňovacie (Wh- questions)		Otázky na podmet (Subject questions)	
What do I/you/we/they	live?	Who lives here?	
does he/she/it			

Pravopisné pravidlá – tretia osoba jednotného čísla

- všeobecné pravidlo: infinitív + -s, napr. *run – runs*
- slovesá zakončené na spoluhlásku + -y: y + -ies, napr. *carry – carries*
- slovesá do a go rovnako ako slovesá zakončené na -ss, -x, -ch, -sh: + -es,

napr. *do – does, go – goes, push – pushes*

- have: has*

Obvyklé príslovkové určenia času používané vo vetách s prítomným časom jednoduchým:

- always** (vždy)
- regularly** (pravidelne)
- usually** (obvykle)

- **often** (často)
- **sometimes** (niekedy)
- **never** (nikdy)
- **every day/week/month** (každý deň/týždeň/mesiac)

Prítomný čas priebehový (Present Continuous)

Prítomný čas priebehový používame, ak hovoríme o deji, ktorý práve prebieha:

My dad is painting the kitchen right now. / Môj ocko práve maľuje kuchyňu.

Kladné vety (Affirmative)		Záporné vety (Negative)		UNIT
I	am	I	'm not (am not)	
You/We/They	are cleaning.	You/We/They	aren't (are not) cleaning.	
He/She/It	is	He/She/It	isn't (is not)	
Otázky zisťovacie (Yes/No questions)		Krátke odpovede (Short answers)		
Am	I	Yes, I am. No, I'm not.		
Are	you/we/they cleaning?	Yes, you/we/they are. No, you/we/they aren't.		
Is	he/she/it	Yes, he/she/it is. No, he/she/it isn't.		
Otázky doplňovacie (Wh- questions)		Otázky na podmet (Subject questions)		
What	am I is he/she/it are you/we/they	Who	is cleaning the windows?	

Pravopisné pravidlá – prídavné prídavné

- všeobecné pravidlo: infinitív + *-ing*, napr. *cook – cooking*
- slovesá zakončené na spoluhlásku + *-e*: *e + -ing*, napr. *make – making*
- u jednoslabičných slovík zakončených na jednu samohlásku + jednu spoluhlásku: koncová spoluhláska sa pred *-ing* zdvojuje, napr. *swim – swimming*

Obvyklé príslovkové určenia času používané vo vetách s prítomným časom priebehovým:

- **at the moment** (práve teraz / v tomto okamihu)
- **now** (teraz)

- **today** (dnes)
- **this morning/afternoon** (dnes ráno/popoludní)
- **this year** (tento rok)
- **these days** (v týchto dňoch)
- **at present** (v súčasnosti)

State verbs

Dynamické slovesá (action verbs) ako do, work a play popisujú činnosti a môžu byť použité s obidvoma typmi časov – jednoduchým (napr. prítomným jednoduchým) aj pribehovým (napr. prítomným pribehovým):

*I often **listen** to classical music. / Často počúvam vážnu hudbu. I'm **listening** to Mozart now. / Teraz počúvam Mozarta.*

Stavové slovesá (state verbs) sa zväčša používajú v časoch jednoduchých, aj keď nimi chceme vyjadriť niečo, čo práve prebieha:

***Do you understand me?** / Rozumieš mi?*

***Does she want** to go to the music festival? / Chce ísť na ten hudobný festival?*

Medzi stavové slovesá patria:

- slovesá, ktoré popisujú postoje, pocity, emócie, preferencie apod., napr. *hate, like, love, prefer*
- slovesá, ktoré popisujú duševné a myšlienkové pochody, napr. *believe, know, need, remember, think, understand, want*
- slovesá zmyslového vnímania, napr. *feel, hear, see*.

Niektoré stavové slovesá môžu byť použité v pribehovom čase, ale dochádza v nich ku zmene významu (napr. *think, have, look*):

***Do I look good** in this dress? / Vyzerám v týchto šatách dobre? **What are you looking at?** / Na čo sa pozeráš?*

Articles

Žiadny člen nepoužívame:

- ak hovoríme o niečom len všeobecne:

***Primary education** is compulsory in this country. / Základné vzdelanie je v tejto krajine povinné.*

Farmers in poor countries earn very little money. / *Farmári v chudobných krajinách zarábajú veľmi málo peňazí.*

- pred menami kontinentov a pred väčšinou názvov krajín a miest:

in Europe, in Spain, in Berlin / *v Európe, v Španielsku, v Berlíne*

Výnimky: *in the United States, in the United Kingdom, in the Netherlands,*

in the Hague / *v Spojených štátoch, v Spojenom kráľovstve, v Holandsku, v Haagu*

Neurčitý člen **a/an** používame:

- ak o hovoríme o niečom prvýkrát alebo spomíname jednu vec z viacerých:

I've bought a new car. / *Kúpil(a) som si nové auto.* *London is a big city.* / *Londýn je veľké mesto.*

- ak hovoríme o povolaniach:

Lucy is a doctor. / *Lucy je lekárka.*

Určitý člen **the** používame:

- ak sa odvolávame na niečo, o čom sme sa už zmienili :

He lived in a big city. The city was polluted. / *Žil vo veľkom meste. To mesto bolo znečistené.*

- ak hovoríme o niečom špecifickom, jedinečnom:

I like the colour of that shirt. / *Páči sa mi farba tejto košele.* *Who is the King of Spain?* / *Kto je španielskym kráľom?*

- ak hovoríme o historickom období:

the Renaissance / *renesancia*

- pri stupňovaní prídavných mien – v treťom stupni:

the worst / *najhorší*

- s radovými číslovkami:

the third / *tretí*

Present Perfect Simple and Present Perfect Continuous

Predprítomný priebehový čas (Present Perfect Continuous) používame, ak hovoríme o:

- dejoch, ktoré začali v minulosti a pokračujú do súčasnosti:

I have been waiting for her since 8 o'clock. / *Čakám na ňu už od ôsmej hodiny.*

- udalostiach, ktoré už nejaký dobu trvajú (a môžu pokračovať až do súčasnosti) a teraz je vidieť ich dôsledok:

I'm tired because I've been painting all day. / *Som unavený, pretože som celý deň maľoval.*

Rovnako ako v predprítomnom čase jednoduchom aj v predprítomnom čase priebehovom patria medzi obvyklé výrazy predložky *for* a *since*.

Kladné vety (Affirmative)			Záporné vety (Negative)		
I/You/We/ They	've (have)	been crying.	I/You/We/ They	haven't (have not)	been crying.
He/She/It	's (has)		He/She/It	hasn't (has not)	
Otázky zisťovacie (Yes/No questions)			Krátke odpovede (Short answers)		
Have	I/you/we/ they	been crying?	Yes, I/you/we/they have . No, I/you/we/they haven't .		
Has	he/she/it		Yes, he/she/it has . No, he/she/it hasn't .		
Otázky doplnňovacie (Wh- questions)			Otázky na podmet (Subject questions)		
	have	I/you/we/they	been crying?	Who	has been
How long	has	he/she/ <u>it</u>			crying?

Predprítomný čas priebehový alebo jednoduchý?

- Ak chceme zdôrazniť trvanie činností alebo dejov (ktoré môžu alebo nemusia byť dokončené), zvolíme predprítomný čas priebehový. Otázky v predprítomnom čase priebehovom často začínajú opytovacím zámenom **how long**:

How long has she been writing books? / Ako dlho (už) píše knihy?

- Predprítomný čas jednoduchý používame vtedy, ak chceme zdôrazniť výsledok deja. Otázky v predprítomnom čase jednoduchom často začínajú opytovacím zámenom **how many**:

How many books has he written? / Koľko kníh (už) napísal?

- V žiadnom z týchto dvoch časov netvoríme otázky s opytovacím zámenom **when**.
- Stavové slovesá obvykle používame iba v predprítomnom čase jednoduchom.

Verb patterns

Tieto slovesné väzby sú najčastejšie:

- sloveso + to + infinitív, napr. *agree, arrange, can't afford, decide, intend, learn, manage, offer, prefer, refuse, remember, seem, tend*:

*I **decided to leave** school and find a job. / Rozhodol/a som sa zanechať školu a nájsť si prácu.*

*My sister **agreed to help** me with my homework. / Moja sestra súhlasila, že mi pomôže s úlohami.*

- sloveso + predmet + to + infinitív, napr. *advise, allow, cause, enable, encourage, expect, force, remind, urge, warn*:

*Robert's mother **encouraged him to study** Law. / Robertova matka ho povzbudzovala, aby študoval právo.*

*The teacher **reminded us not to use** our mobile phones during lessons. / Učiteľ nás upozornil, aby sme na hodinách nepoužívali mobilné telefóny.*

- sloveso + predmet + infinitív bez to, napr. *make, let*:

*Do his parents **let him hang out** with his friends? / Dovoľia mu jeho rodičia chodiť von s kamarátmi?*

*My parents used to **make me do** a lot of house chores. / Moji rodičia ma nútili robiť veľa domácich prác.*

- sloveso + tvar slovesa s koncovkou *-ing*, napr. *admit, avoid, can't help, can't stand, enjoy, fancy, imagine, keep, miss, practise, spend/waste time, stop*:

*I **can't stand wearing** a school uniform. / Neznášam nosiť školskú uniformu.*

*She recently **stopped eating** fast food, and she feels better already. / Nedávno prestala jesť fast food a už sa cíti lepšie.*

- sloveso + tvar slovesa s koncovkou *-ing/to* + infinitív:
Po slovesách *begin, continue, hate, intend, like, love, prefer* a *start* môžeme použiť tvar slovesa s koncovkou *-ing*, alebo *to* + infinitív. Význam sa nemení alebo len veľmi málo:

*I **started playing** chess. I **started to play** chess. / Začal/a som hrať šach.*

*He **intends using** the school website. He **intends to use** the school website. / Má v úmysle používať školskú internetovú stránku.*

Zmena významu

- Po slovesách *remember, stop, forget* a *try* môžeme použiť tvar slovesa s koncovkou *-ing*, alebo *to* + infinitív. Význam vety sa však mení:

*Jenny **remembers locking** the door. / Jenny si spomína, že zamkla dvere.*

*Jenny **remembers to lock** the door. / Jenny nikdy nezabudne zamknúť dvere.*

*Dad'll **forget giving** me the money. / Otec zabudne, že mi dal peniaze.*

*Dad'll **forget to give** me the money. / Otec zabudne mi dať peniaze.*

*Liz **stopped drinking** coffee. / Liz prestala piť kávu.*

*Liz **stopped to drink** some coffee. / Liz sa zastavila, aby si dala kávu.*

*I **tried turning** the computer **off** and **on** again, but it didn't help. / Pokúsil/a som sa vypnúť a znovu zapnúť, ale nepomohlo to.*

*I **tried to turn** the computer off, but the shut down command didn't work. / Snažil/a som sa vypnúť počítač, ale príkaz „vypnúť“ nefungoval.)*

- Slovesá *feel, hear, see* a *watch* + infinitív bez *to* používame, keď chceme povedať, že sme boli svedkami celej udalosti od začiatku až do konca:
*I **watched** Mary **paint** a picture. / Videl/a som Mary namalovať obraz. (Videl/a som ju začať maľovať, v priebehu maľovania i dokončiť obraz.)*
- Slovesa *feel, hear, see* a *watch* + tvar slovesa s koncovkou – *ing* používame, keď chceme povedať, že sme boli svedkami len časti celej udalosti:
*I **watched** Mary **painting** a picture. / Videl/a som Mary, keď maľovala obraz. (Keď som ju videl/a, Mary zrovna maľovala obraz.)*

Past Simple, Past Continuous and Past Perfect

Minulý čas jednoduchý (Past Simple)

Minulý čas jednoduchý používame, keď hovoríme o:

- dejoch a situáciách, ktoré začali a aj skončili v minulosti, často s uvedením času:
*We **bought** this house in 2013. / Tento dom sme kúpili v roku 2013.*
- slede udalostí, ktoré sa stali jedna za druhou:
*Messi **kicked** the ball and it **flew** into the net. / Messi kopol do lopty a tá vletela do siete.*

Minulý čas priebehový (Past Continuous)

Minulý čas priebehový používame, keď hovoríme o:

- dejoch, ktoré prebiehali v určitom čase v minulosti:
*'What **were** you **doing** at eight yesterday evening?' 'I **was watching** a football game on TV.' / „Čo si robil/a včera večer o ôsmej hodine?“ „Pozeral/a som futbalový zápas v televízii.“*
- dejoch, ktorých priebeh bol prerušený iným kratším dejom (pre kratší dej používame minulý čas jednoduchý):
*When she **was skiing** down the slope, another skier crashed into her. / Keď išla dole po zjazdovke, iný lyžiar do nej narazil.*
- pozadie nejakej udalosti:
*On the day of the match the sun **was shining** and a light breeze **was blowing**. / V deň zápasu svietilo slnko a fúkal ľahký vánok.*

Predminulý čas jednoduchý (Past Perfect Simple)

Predminulý čas jednoduchý používame pre deje, ktoré sa stali pred konkrétnym časovým údajom alebo nejakou ďalšou konkrétnou udalosťou v minulosti (pre ktorú používame minulý čas jednoduchý):

*The party **had finished** by midnight. / Párty skončila ešte pred polnocou.*

*Owen **had scored** two goals before the coach **decided** to substitute him. / Owen dal dva góly ešte predtým, ako sa tréner rozhodol ho striedať.*

Used to and would

Väzby **used to/would** + **infinitív** používame na vyjadrenie stavov a dejov, ktoré v minulosti prebiehali pravidelne:

- **used to** používame pre stavy (napr. so stavovými slovesami *be, have, believe, like, love, live*) alebo deje, ktoré v minulosti boli obvyklé, ale teraz sa už nedejú. Ďalej túto väzbu používame pre vyjadrenie dejov, ktoré sa teraz odohrávajú, a to aj opakovane, ale v minulosti neprebíhali:

*I **didn't use to like** travelling by plane. / Cestovanie lietadlom som nemával rád. (Teraz ale mám.)*

*She **used to write** travel guides. / Zvykla písať turistických sprievodcov. (Teraz už nepíše.)*

- **would** používame pre deje (nie však stavy), obvykle v kladných vetách:

*As a teenager, I **would visit** my grandma every Sunday. / Ako teenager som navštevoval babičku každú nedeľu.*

Kladné vety (Affirmative)	<i>I used to go / would go backpacking every summer. / Každé leto som odchádzal na cesty s batohom.</i>
Záporné vety (Negative)	<i>I didn't use to buy flight tickets online. / Predtým som si nekupoval letenky cez internet.</i>
Otázky zisťovacie (Yes/No questions)	<i>Did he use to go on holiday in August? / Chodieval na dovolenku v auguste?</i>
Otázky doplňovacie (Wh- questions)	<i>What did he use to eat? / Čo predtým jedával?</i>
Podmetové otázky (Subject questions)	<i>Who used to go camping? / Kto chodieval kempovať?</i>

Ak hovoríme o deji, ktorý prebehol v minulosti len jedenkrát, alebo ak nechceme zdôrazniť rozdiel medzi minulosťou a súčasnosťou použijeme minulý čas jednoduchý namiesto *used to/would*:

*Two years ago, they **went** on holiday to France. / Pred 2 rokmi išli na dovolenku do Francúzska*

*I often **travelled** to China. / Často som cestoval do Číny.*

Modal and related verbs

Keď chceme vyjadriť nutnosť alebo povinnosť, používame:

- **must**, hlavne ak hovoríme o niečom, čo sami považujeme za nevyhnutné, alebo dôležité:

*I **must** phone Mum. / Musím zavolať maminke.*

- **have to**, hlavne ak hovoríme o niečom čo je nutné kvôli nejakému pravidlu, zákonu alebo to niekto iný nariaďuje:

We **have to** wear a uniform at school. / V škole musíme nosiť uniformu.

- **need to:**

Ann often **needs to** look after her younger sister. / Anna sa často musí starať o svoju mladšiu sestru.

Ak chceme povedať, že niečo povinné alebo nutné nie je, používame:

- **don't have to:**

My dad **doesn't have to** wake up early. He starts work at twelve. / Môj otec nemusí skoro vstávať. Začína pracovať o dvanástej.

- **don't need to / needn't:**

You **don't need to** go to university this year. / Nemusíš ísť na univerzitu tento rok. You **needn't** do the washing up. We've got a dishwasher. / Nemusíš umývať riad. Máme umývačku.

Ak chceme vyjadriť to, čo je dovolené, používame:

- **can:**

You **can** invite some friends if you want. / Ak chceš, môžeš si pozvať nejakých kamarátov.

- **be allowed to:**

Students **are allowed to** work part-time. / Študenti majú povolené pracovať na skrátenej úväzok.

Ak hovoríme o niečom, čo nie je dovolené alebo je to zakázané, použijeme:

- **can't:**

You **can't** leave the classroom without permission from your teacher. / Nemôžete opustiť triedu bez povolenia od učiteľa.

- **mustn't:**

You **mustn't** play loud music after 10 p.m. / Po desiatej hodine večer nesmiete púšťať hudbu nahlas.

- **not be allowed to:**

You **aren't allowed to** speak during the exam. / Počas skúšky nesmiete hovoriť.

Relative clauses

Určujúce vzťažné vety (defining relative clauses) používame pre podanie dôležitej informácie o osobe, veci, mieste apod., takže je jasné, o čom konkrétne hovoríme. Používame nasledujúce vzťažné zámená:

- **who** a **that**, ak odkazujeme na osoby:

I have a friend **who/that** works as a console game teacher. / Mám kamaráta, ktorý učí hrať video hry.

- **which** a **that**, ak odkazujeme na veci:

The computer which/that I use at work is very slow. / Počítač, ktorý používam v práci, je veľmi pomalý.

- **where**, ak hovoríme o miestach:

This is the office where I work. / Toto je kancelária, kde pracujem.

- **whose**, ak vyjadrujeme:

I don't know whose book this is. / Neviem, či je to kniha.

- **why**, ak odôvodňujeme alebo ak vysvetľujeme: *Can you tell me the reason why you are late? / Môžeš mi vysvetliť, prečo ideš neskoro?*

Vzťažné zámená **who**, **which** a **that** môžeme vynechať, pokiaľ po nich nasleduje podstatné meno alebo zámeno:

Are you reading the report (which/that) I have written? /

Čítaš tu správu, ktorú som napísal?

- Neurčujúce vzťažné vety (non-defining relative clauses) pridávajú ďalšiu informáciu o osobách, veciach alebo miestach, o ktorých sa hovorí. Pre vetu nemajú zásadný význam. Neurčujúce vzťažné vety je ich možné vynechať, bez toho aby sa zmenil význam správy:

Giant pandas, which are endangered species, live in the mountains in central China. → Giant pandas live in the mountains in central China. /

Pandy veľké, ktoré sú ohrozeným živočíšnym druhom, žijú v horách centrálnej

Číny. → Pandy veľké žijú v horách centrálnej Číny.

- Neurčujúcu vzťažnú vetu oddeľujeme čiarkami.
- V neurčujúcich vzťažných vetách používame zámena **who**, **which**, **where** a **whose**, nikdy však **that**:

Last year we visited our friends on the Aran islands, where you can see lots of bird species. / Vlni sme navštívili priateľov na Aranských ostrovoch, kde môžete vidieť mnoho vtáčích druhov.

- Vzťažné zámena v neurčujúcich vzťažných vetách nie je možné vynechať.

Talking about the future

Prítomný čas priebehový (Present Continuous) používame pre deje v budúcnosti, ktoré máme dopredu naplánované alebo dohovorené, obvykle s nejakým bližším časovým určením:

I'm leaving tomorrow, so I can't go to the cinema with you. / Zajtra odchádzam, takže s tebou nemôžem ísť do kina.

Väzbu **be going to + infinitív** používame k vyjadreniu:

- úmyslov a plánov, ktoré sa môžu zmeniť:

*What **are you going to prepare** for lunch? / Čo sa chystáš urobiť na obed?*

- toho, čo predpokladáme alebo odhadujeme, že sa stane na základe toho, čo nám je známe alebo je to teraz zrejmé:

*We're **not going to get** to the station on time. / Nestihneme sa dostať včas na stanicu.*

Väzbu **will + infinitív** používame pre:

- okamžité rozhodnutia:

*Wait for me! I'll **help** you with the shopping. / Počkaj na mňa! Pomôžem ti s nákupom.*

- predpoveď niečoho, čo sa v budúcnosti stane na základe našich názorov, intuície alebo skúseností:

*You can borrow my dictionary, but I'll **probably need** it back next week. / Môžeš si požičať môj slovník, ale budúci týždeň ho budem zrejme potrebovať naspäť.*

Future Continuous and Future Perfect

Budúci čas priebehový (Future Continuous) používame, Ak hovoríme o deji, ktorý bude prebiehať v určitom/známom čase:

*We **will be making** a cake **at 5 p.m.** / O piatej popoludní budeme robiť tortu.*

Kladné vety (Affirmative)			Záporné vety (Negative)		
I/You/ He/She/It/ We/They	'll (will)	be working at 10 a.m.	I/You/ He/She/It/ We/They	won't (will not)	be working at 10 a.m.
Otázky zisťovacie (Yes/No questions)			Krátke odpovede (Short answers)		
Will	I/you/he/she/it/ we/they	be working at 10 a.m.?	Yes, I/you/he/she/it/ we/they	will	
			No, I/you/he/she/it/ we/they	won't	
Otázky doplňovacie (Wh- questions)			Otázky na podmet (Subject questions)		
What	will	I/you/he/she/it/ we/they	be doing at 10 a.m.	Who	will
					be working at 10 a.m.?

Predbudúci čas (Future Perfect) používame pre vyjadrenie deja, ktorý bude v budúcnosti dokončený pred určitým/daným časom:

*I **will have cooked** all the dishes **by** 3 o'clock. / Všetky jedlá budem mať uvarené do troch hodín.*

Kladné vety (Affirmative)			Záporné vety (Negative)		
I/You/ He/She/It/ We/They	'll (will)	have finished lunch by 2 p.m.	I/You/ He/She/It/ We/They	won't (will not)	have finished lunch by 2 p.m.
Otázky zisťovacie (Yes/No questions)			Krátke odpovede (Short answers)		
Will	I/you/ he/she/it/ we/they	have finished lunch by 2 p.m.?	Yes, I/you/he/she/it/we/they will No, I/you/he/she/it/we/they won't		
Otázky doplnňovacie (Wh- questions)			Otázky na podmet (Subject questions)		
What	will	I/you/ he/she/it/ we/they have finished lunch by 2 p.m.?	Who will	have finished lunch by 2 p.m.	

The first and second conditionals

Podmienkové vety 1. typu (First Conditional)

Tieto podmienkové vety používame, keď hovoríme o dejoch, ktoré môžu v budúcnosti za určitých okolností nastať:

*If you **don't switch** on the printer, it **won't work**. / Ak si nezapneš tlačiareň, nebude fungovať.*

Vo vedľajšej vete so spojkou **if** vyjadrujeme podmienku deja a použijeme prítomný čas jednoduchý. Pre popis dôsledku deja použijeme v hlavnej vete budúci čas, spravidla **will/won't**. Ktorákoľvek z oboch viet môže byť na začiatku súvetia. Ak je veta vedľajšia so spojkou **if** na začiatku súvetia, je oddelená čiarkou.

If + prítomný čas jednoduchý
(podmienka)

*If he **starts** a blog,
Ak začne písať blog,*

will/won't + infinitiv
(dôsledok)

*I'll **read** his blog
Prečítam si jeho blog,*

will/won't + infinitiv
(dôsledok)

*I'll **read** it.
prečítam si ho.*

if + prítomný čas jednoduchý
(podmienka)

*if he **starts** one.
ak začne nejaký písať.*

Podmienkové vety 2. typu (Second Conditional)

Tieto podmienkové vety používame, keď hovoríme o dejoch alebo stavoch

v prítomnosti, ktoré sú veľmi nepravdepodobné alebo nemožné, alebo ak hovoríme o niečom, čo by sa mohlo stať v budúcnosti, ale je to skôr nepravdepodobné:

*If I **had** more time, I **would learn** programming. / Keby som mal viac času, naučil by som sa programovať.*

Vo vedľajšej vete, ktorá vyjadruje podmienku, používame po spojke **if** minulý čas jednoduchý a v hlavnej vete popisujúcej dôsledok modálne sloveso **would/wouldn't** alebo **could/couldn't**. Ktorákoľvek z oboch viet môže stáť na začiatku súvetia. Ak je veta vedľajšia so spojkou **if** na začiatku súvetia, je oddelená čiarkou.

If + minulý čas jednoduchý
(podmienka)

*If your laptop **crashed**,
Keby sa ti rozbil notebook,*

would/wouldn't/could/couldn't
+ infinitív (dôsledok)

*Who **would** you **ask** for help
Koho by si požiadal o pomoc,*

would/wouldn't/could/couldn't
+ infinitív (dôsledok)

*who **would** you **ask** for help?
koho by si požiadal o pomoc?*

if + minulý čas jednoduchý
(podmienka)

***if** your laptop **crashed**?
Keby sa ti rozbil notebook?*

The zero conditional and alternatives with if

- Podmienkové vety nultého typu (Zero Conditional): *if/when* + prítomný čas jednoduchý, prítomný čas jednoduchý používame pre trvalo platné skutočnosti:
*If the temperature **drops** below zero, water **freezes**. / Keď teplota klesne pod nulu, voda zamrzá.
When babies **are** hungry, they cry. / Keď deti sú hladné, plačú.*
- Podmienkové vety 2. typu – (second conditional) používame, Ak hovoríme o situáciách a stavoch v prítomnosti, ktoré však nie sú príliš reálne. Ďalej ich
- používame, ak hovoríme o niečom, čo by sa v budúcnosti teoreticky mohlo stať, ale príliš pravdepodobné to nie je.
- V oboch prípadoch môžu vedľajšie podmienkové vety stáť na začiatku súvetia. Ak stoja na začiatku, píšeme za nimi čiarku:
- *If you **had** an accident, who **would** you **call** first? / Keby si mal nehodu, komu by si volal ako prvému?*

If + minulý čas jednoduchý
(podmienka)

*If he **cycled** to work every day,
Keby jazdil do práce na bicykli denne,*

would/wouldn't + infinitiv
(dôsledok)

*He **would** feel healthier
Cítil by sa zdravší,*

would/wouldn't + infinitiv
(dôsledok)

*he **would feel** healthier.
cítil by sa zdravší.*

if + minulý čas jednoduchý
(podmienka)

*if he **cycled** to work every day.
keby denne jazdil do práce na bicykli.*

Väzby **wish/if only + minulý čas jednoduchý** používame k vyjadreniu nespokojnosti so súčasným stavom:

*I **wish/if only** people cared more about their health. / Kiež by sa ľudia viac starali o svoje zdravie.*

Väzby **wish/if only + would + infinitiv** používame, ak chceme vyjadriť nespokojnosť so súčasným stavom, hlavne keď nás obťažuje. Boli by sme radi, keby sa zmenil, ale ho zmeniť nemôžeme, nemáme naň žiadny vplyv:

*I **wish/if only** my sister **would hurry up!** / Chcela by som, aby sa sestra poponáhľala!*

Reported speech: statements, imperatives, time expressions

Ak chceme informovať o niečom, čo povedal niekto iný, môžeme použiť buď priamu reč (Direct Speech), alebo reč nepriamu (Reported Speech).

Pomocou priamej reči oznamujeme, čo doslova hovoriaci povedal, opakujeme jeho vlastné slová bez zmien:

'Your son draws very well.' → *They said, 'Your son draws very well.'*

„Váš syn veľmi dobre kreslí.“ → *Povedali: „Váš syn veľmi dobre kreslí.“*

Nepriama reč – vety oznamovacie

Pri nepriamej reči tlmočíme slová hovoriaceho pomocou slovíes ako napr. *add* (dodať), *claim* (prehlásiť), *point out* (poukázať, zmieniť), *reply* (odpovedať), *say* (povedať), *suggest* (navrhnuť), *tell* (povedať niekomu niečo). Po nich môže nasledovať zámeno *that*, ktoré je však možné vynechať. Sloveso *tell* sa spája s predmetom (napr. mne, nám, Jánovi, môjmu priateľovi atď.):

'I sell paintings.' → *She **told me/said (that)** she **sold** paintings. /*

„Predávam obrazy.“ → *Povedala mi / Povedala mi, že predáva obrazy.*

V nepriamej reči dochádza ku zmenám:

- časov:

Priama reč (Direct Speech)	→	Nepriama reč (Reported Speech)
Present Simple Ann: 'I paint picture.'	→	Past Simple Ann said (that) she painted.
Present Continuous Ann: 'I'm painting picture.'	→	Past Continuous Ann said (that) she was painting a picture.
Present Perfect Ann: 'I have painted two pictures.'	→	Past Perfect Ann said (that) she had painting two pictures.
Past Simple Ann: 'I didn't paint before.'	→	Past Perfect Ann said (that) she hadn't painted two pictures.
can/can't Ann: 'I can't paint.'	→	could/couldn't Ann said (that) she could paint.
will/won't Ann: 'I won't paint anymore.'	→	would/wouldn't Ann said (that) she wouldn't paint anymore.
am/is/are going to Ann: 'I am going to paint.'	→	was/were going to Ann said (that) she was going to paint.

- príslovkových určení času a miesta:

now → *at that time/then today* → *that day*

yesterday → *the day before*

two hours ago → *two hours earlier/before tomorrow* → *the following day*

here → *there*

- zámien ukazovacích, osobných a prívlastňovacích (v závislosti na kontexte):

this/these → *that/those I/we* → *he/she/they me/us* → *him/her/them my* → *his/her*

our → *their*

Nepriama reč – vety rozkazovacie

Ak prevádzame do nepriamej reči vety rozkazovacie, používame slovesá **ask** alebo

tell + predmet + (not) to + infinitív:

'Please stop talking!' → The director **asked us to stop** talking. /

„Prosím prestaňte hovoriť!“ → Riaditeľ nás požiadala, aby sme prestali hovoriť. 'Don't take any photos of me!' → Darina **told the reporter not to take**

any photos of her. /

„Nefoťte ma!“ → Darina povedala reportérovi, aby ju nefotil.

Reported questions

Nepriama reč – otázky

Ak prevádzame do nepriamej reči otázky, používame v hlavnej vete sloveso *ask* a dochádza k rovnakým zmenám ako v nepriamej reči viet oznamovacích (časov, zámien, príslovkových určení miesta a času atď.).

Mení sa aj slovosled otázky na slovosled vety oznamovacej (podmet sa dostáva pred prísudok) a za vetou už nepíšeme otáznik.

Ak prevádzame do nepriamej reči otázky zisťovacie, pripájame ich za hlavnú vetu pomocou výrazu **if** alebo **whether**.

‘Has Darina answered all the questions?’ → Jan asked me **if/whether** Darina had answered all the questions. /

„Odpovedala už Darina na všetky otázky?“ → Jan sa ma spýtal, či už Darina odpovedala na všetky otázky.

‘Do you often watch television?’ → I asked her **if/whether** she often watched television. /

„Pozeráš sa často na televíziu?“ → Spýtal som sa jej, či často pozerá televíziu.

Ak prevádzame otázky doplňovacie, ponechávame na začiatku vety vedľajšie opytovacie zámená ako *what, who, how, where a when*.

‘How old are you?’ → The policeman asked the boy **how old** he was. /

„Koľko máš rokov?“ → Policajt sa chlapca spýtal, koľko má rokov.

‘When did John and Mary split up?’ → Sam asked us **when** John and Mary had split up. /

„Kedy sa John a Mary rozišli?“ → Sam sa nás pýtal, kedy sa John a Mary rozišli.

The passive

Trpný rod (the passive) používame, ak je pre nás dej dôležitejší ako jeho činiteľ (pôvodca):

The bank **has been robbed** three times. / Banka už bola trikrát vykradnutá.

Ak je však pôvodca deja podstatný a chceme sa o ňom zmieniť, použijeme predložku **by**:

The bank **was robbed** by three men. / Banka bola vykradnutá tromi mužmi.

Trpný rod tvoríme pomocou príslušného tvaru slovesa **be + prídavné minulého**

významového slovesa:

*The robbers **will be arrested** soon. / Zloději budú čoskoro zatknutí. The robbers **have been arrested**. / Zloději už boli zatknutí.*

*The robbers **were arrested** last night. / Zloději boli včera zatknutí.*

Present Simple	<i>Too many crimes are committed every year. / Každý rok je spáchaných príliš mnoho zločinov.</i>
Present Continuous	<i>Tony is being questioned by the police. / Tony je (práve) vypočúvaný políciou.</i>
Past Simple	<i>When was the money stolen? / Kedy boli tie peniaze ukradnuté?</i>
Past Continuous	<i>The police station was still being built in 2005. / V roku 2005 sa policajná stanica stále stavala.</i>
Present Perfect	<i>A homeless shelter has just been opened in my town. / V našom meste bol práve otvorený útulok pre bezdomovcov.</i>
Past Perfect	<i>Someone told me I had been seen at the crime scene. / Nieкто mi povedal že som bol videný na mieste činu.</i>
will	<i>He will be sentenced to at least ten years in prison. / Bude odsúdený do väzenia najmenej na desať rokov.</i>

Have/ Get something done

Slovesný tvar **have + predmet + prídavné minulé** používame, ak chceme vyjadriť, že sme niečo neurobili sami, ale že to za nás / pre nás urobil niekto iný (obvykle profesionál).

Present Simple	<i>I have my house cleaned every Friday. (by a professional cleaner) Každý piatok si nechávám upratať dom. (profesionálnou upratovačkou)</i>
Present Continuous	<i>Are you having the locks changed? (by a locksmith) Nechávaš si meniť zámky? (zámočníkom)</i>
Past Simple	<i>We had the kitchen painted. (by a professional painter) Nechali sme vymaľovať kuchyňu. (profesionálnym maliarom)</i>
Past Continuous	<i>Last week Jack was having his bathroom remodelled. Minulý týždeň prerábali Jackovi kúpeľňu. (Jack si nechal prerobiť kúpeľňu.)</i>
Present Perfect	<i>When will Helen have the paintings hung in her flat? Kedy si Helena nechá v byte zavesiť obrazy?</i>
will	<i>When will Helen have the paintings hung in her flat? Kedy si Helena nechá v byte zavesiť obrazy?</i>
be going to	<i>When are you going to have a garage built? Kedy si dáš postaviť garáž?</i>

Namiesto slovesa **have** môžeme použiť sloveso **get**:

*We will **get/have** our living room **redecorated** next spring. / Budúcu jar si necháme prerobiť obývaciu izbu.*

*We **got/had** new windows **fitted** last year. / Minulý rok sme si nechali urobiť nové okná.*

The third conditional

Podmienkové vety 3. typu (third conditional) používame, ak hovoríme o niečom, čo sa v minulosti mohlo hypoteticky stať, ale čo sa nestalo. V týchto vetách obvykle vyjadrujeme svoju ľútosť, prípadne kritiku.

Vo vedľajšej vete podmienkovej (if-clause) používame čas predminulý. V hlavnej vete (popisujúcej dôsledok/následok deja) používame sloveso v tvare **would/wouldn't + have + prídavné minulé** významového slovesa. Ktorákoľvek z viet (hlavná či vedľajšia) môže stáť v súvetí buď ako prvá, alebo ako druhá. Ak stojí vedľajšia veta (if-clause) na začiatku súvetia, oddeľujeme ju čiarkou.

*If I **had worn** a helmet, I **wouldn't have got** hurt so badly. /*

Keby som mal prilbu /Keby som býval mal prilbu, nezranil by som sa tak škaredo.

If + minulý čas predminulý
(podmienka)

If I had cycled more carefully,
Keby som býval šiel na bicykli opatrnejšie,

would/wouldn't have + pričastieminulé
(dôsledok)

I wouldn't have broken my arm
Nebol by som si zlomil ruku,

would/wouldn't have + pričastie minulé
(dôsledok)

I wouldn't have broken my arm.
nebýl by som si zlomil ruku

if + čas predminulý
(podmienka)

if I had cycled more carefully.
keby som býval šiel na bicykli opatrnejšie.

Vety je možné preložiť aj jednoduchšie: *Nemal by som mal teraz zlomenú ruku, keby som šiel opatrnejšie.* I tento preklad vyjadruje, že ide o situáciu, ktorá sa už stala

v minulosti a nie je ju možné nijak zmeniť. Môžeme už len vyjadriť ľútosť, že sme nejednali inak.

I wish/ If only for regrets

Prítomnosť a budúcnosť (Present and future)

- K vyjadreniu ľútosti nad situáciou v prítomnosti, ktorú nemožno zmeniť, používame *wish/if only* + podmet + minulý čas jednoduchý:

I wish I knew more about ecology. / *Prial/a by som si vedieť viac o ekológii.*

I wish oceans weren't used as rubbish tips. / *Prial/a by som si, aby oceány neboli využívané ako skládky.*

If only we could save sea animals from starvation. / *Kiežby sme mohli zachrániť morské živočíchy pred hladovaním.*

If only I didn't have to work so much. / *Kiežby som nemusel/a pracovať toľko.*

Wish a *if only* majú veľmi podobný význam, ale *if only* je dôraznejšie, vyjadruje hlbšiu ľútosť.

- Keď chceme vyjadriť názor, že niekto by mal v prítomnosti alebo blízkej budúcnosti niečo urobiť, používame väzbu *it's (high) time* + predmet + minulý čas jednoduchý:

It's high time people stopped driving cars in cities. / *Je najvyšší čas, aby ľudia prestali jazdiť v mestách autom.*

It's high time you started recycling your rubbish. / *Je najvyšší čas, aby si začal/a recyklovať odpad.*

- Keď chceme vyjadriť, že by sme boli radi, keby niekto v prítomnosti alebo blízkej budúcnosti niečo urobil, používame *would rather* + predmet + minulý čas jednoduchý:

I'd rather we switched to organic fruit and vegetables. / *Bol/a by som radšej, keby sme prešli na bio ovocie a zeleninu.*

My mum would rather I didn't eat in my room. / *Moja maminka by bola radšej, keby som nejedol/a vo svojej izbe.*

Minulosť (Past)

K vyjadreniu ľútosti nad situáciou v minulosti používame *wish/if only* + podmet + predminulý čas:

I wish we had done more to prevent this tragedy. / *Kiežby sme boli urobili viac, aby sme predišli tejto tragédii.*

*My ex-boyfriend **wishes we hadn't broken up**. / Môj bývalý priateľ si praje, aby sme sa neboli rozišli.
If only the city council hadn't reduced the funds for environmental protection. / Kiežby mestská rada nebola znížila dotácie na ochranu životného prostredia.
If only I had listened to you when you advised me not to go on that expedition! / Kiežby som ťa bol/a počúval/a, keď si mi radil/a nezúčastniť sa tej expedícii.*

Modal verbs for speculating about the present

Ak vyjadrujeme domnienky o situáciách a dejoch v prítomnosti (present speculation), použijeme **modálne sloveso + infinitív**.

Používame nasledujúce modálne slovesá:

- **must**, ak chceme vyjadriť svoje pevné presvedčenie, že je niečo stopercentná pravda:

*John **must** be happy working at the zoo. / John musí byť šťastný, že pracuje v zoo.*

- **might, may** a **could** použijeme, ak si myslíme, že by niečo mohlo byť pravda: *The lions **might/may/could** be hungry now. / Levy by teraz mohli mať hlad. Levy sú teraz možno hladné.*

- **can't**, ak vyjadrujeme pevné presvedčenie, že niečo nie je pravda:

*It **can't** be a domestic cat. It's too big. / To nemôže byť mačka domáca. Je príliš veľká.*

Modal verbs for speculating about the past

Ak vyjadrujeme domnienky o situáciách a dejoch, ktoré prebiehali v minulosti (past speculation), použijeme **modálne sloveso + have + prídavné slovo minulého času**:

- **must have**, ak vyjadrujeme presvedčenie, že sa niečo naisto stalo:

*You **must have** lost your mobile at the zoo. / Ten mobil si musel stratiť v zoo.*

- **might have, may have** a **could have** použijeme, ak si myslíme, že sa niečo mohlo stať, nevieme to ale iste.

*Lucy **might/may/could** have missed the train. / Lucy mohla zmeškať vlak. Lucy možno zmeškala vlak.*

- **can't have** a **couldn't have**, ak vyjadrujeme úplné presvedčenie, že sa nestalo, že žiadny dej neprebehlo:

*Peter **can't/couldn't have** gone home. / Peter nemohol odísť domov.*